

Извештај о раду Народне библиотеке „Детко Петров“ за 2024. годину

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
БРОЈ 48-14/02-2025
НОМЕР 14.02.2025 год.
ДИМИТРОВГРАД

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ „ДЕТКО ПЕТРОВ“ ЗА 2024. ГОДИНУ

Народна библиотека „Детко Петров“
Ул. Сутјеска 14, 18320 Димитровград
Тел. 010/360-042; 010/360-035
Mail: nbdetkopetrov@mts.rs
<http://bibliotekadimitrovgrad.rs>

1. Увод

1.1. Историјат установе, циљеви и мисија

Према званичној документацији, читалиште у Димитровграду (Цариброду) основано је давне 1898. године на иницијативу локалног глумачког друштва, које је од 1888. године функционисало у варошици и читаву деценију играло представе како би прикупило средства за његово оснивање. Неки подаци из историје бугарских читалишта говоре да је Читалиште у тадашњем Цариброду постојало и раније, али мало је вероватна ова тврдња.

После Првог светског рата, Нејским мировним договором од 1919. године, Цариброд са околином припао је Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца. Овакви историјски услови снажно утичу на све сфере живота, па и на културу. Те друштвено-политичке промене довеле су и до тога да 1919. године Цариброђани пресељавају Читалиште са библиотеком у село Драгоман, да би после 6. новембра 1920, када Цариброд званично постаје град у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца, цео књишки фонд Читалишта био пренесен у Софију, где се ствара Царибродско избегличко читалиште (Царибродско бежанско читалиште).

У периоду између два светска рата у граду је постојала Читаоница при Југословенском омладинском клубу. Културни живот у Цариброду тих година био је везан за рад различитих културно-уметничких друштава и других удружења, као што су Соколско друштво и Коло српских сестара.

Током Другог светског рата долази до оснивања новог читалишта у граду, као и неколико сеоских читалишта, те се ствара читалишни савез. Новембра 1941. године основано је Царибродско народно читалиште „Отец Паисиј“ да би годину дана касније дошло до спајања овог читалишта са Царибродским избегличким читалиштем из Софије. Непосредно после Другог светског рата у граду је основано читалиште „Христо Смирненски“. Оснивањем Дома културе, касније Центра за културу, библиотека постаје једна од делатности ове установе. У оквиру Центра, а сходно могућностима, библиотека развија различите активности за све структуре корисника.

Године 1996. Библиотека постаје самостална установа. Од свог осамостаљења до данас, Народна библиотека Димитровград, од 2004. Народна библиотека „Детко Петров“ Димитровград, организовањем различитих активности за све групе својих корисника тежи да постане културни лидер средине. Поред библиотечке делатности, од 1996. године при Библиотеци ради и Завичајна музејска збирка, а исте године покренута је и издавачка делатност. Бројни су културни програми (књижевне вечери, трибине, предавања, изложбе и др.) којима установа промовише мултикултуралност и показује своју улогу у промоцији бугарске културе у Србији, те улогу моста који повезује српску и бугарску културу.

Сем модернизованог библиотечког пословања, попуњавања фондова савременим публикацијама из свих области науке, културе и уметности, преко програмских активности, рада са децом, солидне издавачке делатности на два језика, српском и бугарском, до рада Завичајне музејске збирке, у последњих десет година Библиотека у Димитровграду тежи да место културног лидера у средини потврди и едукацијом, ангажовањем и учешћем свог стручног кадра на бројним скуповима и конференцијама у земљи и земљама региона. Стална доедукација је пут ка бољој организацији библиотечког пословања и осмишљавања различитих услуга, које су посебно захтевне и важне у срединама као што је Димитровград.

Извештај о раду Народне библиотеке „Детко Петров“ за 2024. годину

И поред никада довољних средстава за организацију програма, Библиотека „Детко Петров“ у последњих десет година успела је да димитровградској читалачкој публици представи бројне еминентне српске и бугарске писце, да организацијом различитих сусрета афирмише стваралаштво локалних аутора, а посебно стваралаштво писца бугарске националне мањине.

Библиотека је део COBISS породице, учинила је и прве значајне кораке ка дигитализацији грађе, активно се укључила у рад струковних удружења - Библиотекарског друштва Србије и Бугарске библиотечке асоциације.

Период од 2008. до 2018. обележило је уређење и модернизација просторних услова за рад запослених и боравак корисника, набавка савремених уређаја и пружање нових услуга за све структуре корисника.

Захваљујући првенствено Министарству спољних послова Бугарске, изградњом летње сцене и посебне зграде за Завичајну музејску збирку у дворишту установе, те опремањем дејчег одељења и доградњом „Собе Детка Петрова“, Библиотека је постала модерна установа која је десет или осам сати дневно, од понедељка до петка, на располагању Димитровграђанима и гостима Димитровграда.

Више података о раду Библиотеке доступно је на сајту <http://bibliotekadimitrovgrad.rs>.

1.2. Правни основ за обављање делатности

Правни основ за обављање делатности Народне библиотеке „Детко Петров“ регулисан је следећим правним актима:

- Закон о култури („Сл. гласник РС” бр. 72/2009, 13/2016, 30/2016 - испр, 6/2020, 47/2021, 78/2021 и 76/2023)
- Закон о библиотечко-информационој делатности („Сл. гласник РС” бр. 52/2011 и 78/2021)
- Закон о обавезном примерку публикација („Сл. гласник РС” бр. 52/2011 и 13/2016);
- Закон о старој и реткој библиотечкој грађи („Сл. гласник РС” бр. 52/2011);
- Закон о издавању публикација („Сл. гласник РС” бр. 37/91, 53/93, 67/93, 48/94, 135/2004 и 101/2005);
- Закон о културним добрима („Сл. гласник РС” бр. 71/94, 52/2011 – др. закон, 99/2011 – др. закон, 6/2020 – др. закон 35/2021 – др. закон и 129/2021 – др. закон);
- Закон о заштити права и слобода националних мањина („Сл. лист СРЈ“ бр. 11/2002, „Сл. лист СЦГ“ бр. 1/2003 – Уставна повеља и „Сл. гласник РС“ бр. 72/2009 – др. закон, 97/2013 – одлука УС и 47/2018)
- Закон о ауторском и сродним правима („Сл. гласник РС”, бр. 104/2009, 99/2011, 119/2012, 29/2016 – одлука УС и 66/2019);
- Закон о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС” бр. 35/2023);
- Закон о заштити од пожара („Сл. гласник РС” бр. 111/2009, 20/2015, 87/2018 и 87/2018 – др. закони);
- Уредба о условима које треба да испуњавају примерци ауторских дела и предмета сродних права који се депонују, уношење у евиденцију и депоновање ауторских дела и предмета сродних права и садржају евиденције депонованих ауторских дела и предмета сродних права, код надлежних органа („Сл. гласник РС” бр. 45/2010 од 03.07.2010. године);

Извештај о раду Народне библиотеке „Детко Петров“ за 2024. годину

– Правилник о националним стандардима за обављање библиотечко-информационе делатности („Сл. гласник РС” бр. 39/2013);

– Закон о раду („Сл. гласник РС” бр. 24/2005; 61/2005; 54/2009; 32/2013; 75/2014; 13/2017 и 113/2017 и 95/2018);

– Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Сл. гласник РС”, бр. 44/2001, 15/2002, 30/2002, 32/2002 - испр., 69/2002, 78/2002, 61/2003, 121/2003, 130/2003, 67/2004, 120/2004, 5/2005, 26/2005, 81/2005, 105/2005, 109/2005, 27/2006, 32/2006, 58/2006, 82/2006, 106/2006, 10/2007, 40/2007, 60/2007, 91/2007, 106/2007, 7/2008, 9/2008, 24/2008, 26/2008, 31/2008, 44/2008, 54/2008, 108/2008, 113/2008, 79/2009, 25/2010, 91/2010, 20/2011, 65/2011, 100/2011, 11/2012, 124/2012, 8/2013, 4/2014, 58/2014, 113/2017 - др. закон и 95/2018 – др. закон, 86/2019 - др. закон, 157/2020 - др. закон, 19/2021, 48/2021, 123/2021 - др. закон, 73/2023, 83/2023 и 119/2023)

– Посебан колективни уговор за установе културе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединице локалне самоуправе („Сл. гласник РС” бр. 106/2018, бр. 3 од 12. јануара 2022, 114 од 20. децембра 2023.).

2. Набавка и обрада библиотечке грађе

Током 2024. године, што се начина набавке библиотечких јединица тиче, скоро да је изједначен број публикација прибављених поклоном и куповином. Критеријуми набавке књига и периодичних издања Библиотеке су у складу са културолошким профилем установе као и структуром корисника, а број набављених примерака условљен је финансијским могућностима.

Приликом набавке публикација, током целе извештајне године водило се рачуна о квалитетном попуњавању фонда, потребама корисника, актуелности наслова, али и обнављању фонда. Циљ је био да се у фонду Библиотеке нађу и популарни наслови, као и они трајне уметничке вредности. Настављена је обнова фонда на бугарском и страним језицима, као и развој тинејџ и стрип кутка.

Начин набавке	Куповина	Поклон	Откуп Министарства културе РС	Локални обавезни примерак	Свега
Књиге на српском	719	139	332	15	1205
Књиге осталим језицима		246	-	2	248
СВЕГА	719	385	332	17	1453

Табела 1: Приновљене публикације у 2024. години по начину набавке

Извештај о раду Народне библиотеке „Детко Петров“ за 2024. годину

Група		српски	остали језици	Свега
0. Општа група		27	1	28
1. Филозофија		29	1	30
2. Религија		11	1	12
3. Друштвене науке		53	3	56
5. Природне науке		9		9
6. Примењене науке		26		26
7. Уметност		39	9	48
8. Књижевност и филологија	дом.	351	156	507
	стр.	302		302
9. Историја и географија		41	14	55
Књиге за децу		317	63	380
СВЕГА		1205	248	1453

Табела 2: Приновљене публикације у 2024. години по групама УДК

Републички откуп за библиотеке, захваљујући којем је фонд књига на српском богатији за 332 наслова, донео је повећање, првенствено колекције стручне књиге и књига за децу. Откуп је од значаја за јавне библиотеке, али би требало нагласити да је велики број књига из Откупа 2024. године, чине издања из претходних година, што не иде на руку актуелности наслова коју библиотека заговара, посебно када је реч о белетристици.

Библиотека је 2024, првенствено путем поклона, набавила значајан број књига на бугарском језику. Поред грађана Димитровграда, који редовно поклањају књиге својој Библиотеци, током извештајне године донације у књигама, савремене бугарске и преводне светске литературе, Библиотека је добијалала и од и појединаца из Републике Бугарске.

Када се све наведено има у виду, а на основу статистичких података, може се закључити да је набавка монографских и серијских публикација у Библиотеци „Детко Петров“ током извештајне 2024. била на задовољавајућем нивоу.

Библиотека је крајем 2011/ године започела рад на инвентарисању, каталошкој и аутоматској обради књига у програму COBISS. Закључно са 31. децембром 2024. године у COBISS је унет 17.591 запис монографских публикација. Ако се има у виду да Библиотека поседује преко 46.500 публикација на српском, бугарском и на страним језицима, значајан број серијских публикација и некњијне грађе, број од 17.591 је мање од половине, те је неопходно радити на инвентарисању и каталошкој обради књига како би цео фонд био у

Извештај о раду Народне библиотеке „Детко Петров“ за 2024. годину

COBISS-у. Проблем је што на овом послу у Библиотеци ради само један библиотекар, који осим рада у COBISS-у, обавља и низ других активности.

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2024. преузето је 866 записа новонабављених књига. У наредном периоду треба радити и на уношењу старог фонда у COBISS базу података, што изискује доста времена и за шта је неопходна едукација запослених. За предстојећи период у плану је да се започне и са преузимањем записа из COBISS.BG, како би се средио фонд књига на бугарском језику.

Начин набавке	Куповина	Поклон	Откуп Министарства културе РС	Локални обавезни примерак	Свега
Књиге на српском	390	127	332	15	864
Књиге на бугарском				2	2
Свега	390	127	332	17	866

*Табела 3: Преузети записи из COBISS-а у 2024. години - начин набавке
- новонабављене књиге*

Група		српски	бугарски	свега
0. Општа група		27		27
1. Филозофија		29		29
2. Религија		8		8
3. Друштвене науке		50		50
5. Природне науке		6		6
6. Примењене науке		19		19
7. Уметност		30		30
8. Књижевност и филологија	дом.	343	2	345
	стр.	196		196
9. Историја и географија		36		36
Књиге за децу		120		120
СВЕГА		864	2	866

Табела 4: Преузети записи из COBISS-а у 2024. години - УДК групе - новонабављене књиге

3. Коришћење библиотечког фонда

Библиотеке „Детко Петров“ је током 2024. године са корисницима радила радним данима од 7,30 до 15 часова. Радно време Библиотеке је од 7 до 15 часова.

Корисницима су на располагању у слободном приступу сви фондови Библиотеке, а библиотекарима имају задатак да им пруже све неопходне информације везане за публикације које су им потребне.

Позајмљивање и коришћење библиотечке грађе и извора, пружање информација о траженим књигама, популарисање књиге и библиотеке путем изложби, издавања књига за коришћење и расход и друге послове током целе године реализује стручно особље Установе. Оно такође пружа информације о фондовима Библиотеке, проверава и проналази библиографске податке претрагом електронског и лисних каталога, а корисницима је обзбеђен и рачунар са приступом Интернету.¹

Корисници долазе са конкретно дефинисаним потребама, а знатан део њих тражи савете и информације од библиотекара. Такав рад захтева и додатно ангажовање радника библиотеке - упознавање са новим насловима, ишчитавање књига, упознавање са њиховом садржином, праћење медија и информација које се тичу књига, аутора, издаваштва, књижевних награда.

Поред свакодневног рада са читаоцима као што су упис, задужења и раздужења, издавање периодике и монографских публикација које се користе искључиво у читаоници, библиотечки радници су током године обављали и друге послове важне у структури добро уређеног библиотечког пословања: издаване су књиге за књиговезачку поправку и преповез, читаоцима који касне са враћањем књига послате су опомене, вршен је стпис неактуалне грађе и вишкова, свакодневно су сређиване књиге у слободном приступу. Библиотекарин-информатсри су редовно пружали читаоцима стручну помоћ при избору литературе за семинарске и друге радове, информисали о фонду и новонабављеним књигама, упућивали на коришћење сервиса научних информација.

Током године у 3 наврата су путем међубиблиотечке позајмице позајмљене књиге из Народне библиотеке Пирот, а једна књига је позајмљена Народној библиотеци Пирот.

За разлику од претходних година, у току извештајне године, забележен је пораст броја корисника библиотечких услуга, иако увек постоји потреба за повећањем њиховог броја. Један од разлога за мање коришћење библиотечких услуга јесте свакако доминација извора информација са Интернета. У односу на 2016. годину, када је Библиотека имала уписаних 480 чланова, 2017. број је смањен на 434, да би 2018. пао на 409. Године 2019. чланови Библиотеке били су 388 Димитровграђана, да би 2020, из разумљивих разлога проузрокованих пандемијом, тај број пао на 279. Током 2021. у Библиотеку је уписано 305 корисника. Благи пораст је уочен током 2022. у којој је Библиотека имала 336 чланова, да би у 2023. број чланова опао на 315. Извештајне године број учлањених корисника је 354. Пратећи статистику по извештајним годинама уочава се да број средњошколаца и студената који користе услуге библиотеке није на задовољавајућем нивоу и да се мора пронаћи механизам за мотивацију ове групе корисника.²

¹ Неке од ових информација могуће је пронаћи и на званичном веб сајту Библиотеке www.bibliotekadimitrovgrad.rs

² Смањење броја ученика основне и средње школе који користе услуге библиотеке, првенствено када је реч о позајмљивању књига, условљено је побољшањем фондова школских библиотека који су све богатији.

Извештај о раду Народне библиотеке „Детко Петров“ за 2024. годину

СВЕГА	Остали	Пољопривредници и	Радници другим делатностима у	Радници непосредној производњи у	Студенти	Ученици средње школе	Ученици основне школе	Предшколци
354	51	1	33	3	10	21	227	8

Табела 5: Структура читалаца по групама занимања у 2024. године³

Статистички подаци показују повећање броја позајмљених публикација у 2024. години – укупно 3114 позајмљених публикација на годишњем нивоу, од тога 2255 књига, што опет није на завидном нивоу ако се има у виду чињеница да је набавна политика Библиотеке последњих година много боља него раније. Тако је односу на 2015, када је укупно позајмљено 6.396 публикација, у 2016. позајмљено је 5.257 публикација, 2017. 4831, 2018. 4436 публикација. Подаци из 2019. показују благи пораст позајмљених публикација који износи 4.775, да би у календарској 2020. број позајмљених публикација пао на 2.814, а 2021. на свега 2.627. Током 2022. број позајмљених публикација се попео на 3.297 (позајмљено 2.137 књига), док је 2023. опет пао – на 2.820 позајмљених публикација.

Група	На српском	На бугарском	Укупно	
	7	1	8	
0. Општа група				
1. Филозофија	22	1	23	
2. Религија	13	1	14	
3. Друштвене науке	11	3	14	
5. Природне науке	4	-	4	
6. Примењене науке	3	-	3	
7. Уметност	5	2	7	
8. Књижевност и филологија	домаћа	297	18	315
	страна	627	97	724
9.Историја и географија	16	5	21	
Књиге за децу	1089	33	1122	

³ 142 мушкараца и 212 жена

Извештај о раду Народне библиотеке „Детко Петров“ за 2024. годину

Укупно књига		2094	161	2255
Периоди ка	Новине	823	26	849
	Часописи	7	3	10
Укупно периодике		830	29	859
СВЕГА		2924	190	3114

Табела 6: Позајмљене публикације по групама УДК у 2024. години

Посебно забрињава чињеница што је број позајмљених књига на бугарском језику из године у годину све мањи.

На основу анализе позајмљених публикација може се закључити да је у односу на претходну, 2023. годину, забележен пораст броја позајмљиваних књига. Највише су се изнајмљивале књиге за децу, затим из стране и домаће књижевности, а најмање публикације из области примењених наука, природних наука, уметности и опште групе, што је у потпуности у складу са профилем Библиотеке, која је јавна позајмна библиотека општег типа. Корисници су највише били заинтересовани за историјске теме и биографије познатих личности, проблем одрастања у савременом свету, а посебно су тражена нова издања из продукције великих домаћих издавача (Лагуне, Вулкана).

Публикације из референсне збирке (речници, енциклопедије, монографије) и ове године су биле тражене и корисницима смо омогућили да их користе у читаоници која је опремљена и компјутером. Реч је првенствено о ученицима основне школе и гимназије, као и студентима који у Библиотеци припремају семинарске и мастер радове и научним радницима и завичајним истраживачима који користе завичајну и архивску грађу коју Библиотека баштини.

СВЕГА	Остали	Пологпривредници	Радници у другим делатностима	Радници у посредној производњи	Студенти	Ученици средње школе	Ученици основне школе	Деца предшколског узраста
1046	239	1	125	3	16	41	591	30

Табела 7: Посете по групама занимања у 2024. години

4. Програмске активности – књижевне вечери, трибине, промоције књига, пројекти и друго

Током 2024. године Народна библиотека „Детко Петров“ организовала је низ програма који су својим квалитетом допринели побољшању културног живота у граду. Поред самосталних културних активности, Библиотека своје програме реализује у сарадњи са другим установама и институцијама у граду (Предшколском установом „8. септембар“, Основном школом „Христом Ботев“, Гимназијом „Св. Кирило и Методије“, Центром за културу, Туристичком организацијом Цариброд, удружењима грађана), што додатно доприноси побољшању и квалитету културног живота.

Библиотеку и Завичајну музејску збирку током 2024. године у више наврата колективно су посећивали ученици основне школе и гимназије, присуствујући разним изложбама, предавањима, трибинама. Значајне су посете и завичајних писаца, дародаваца књига из Србије и Републике Бугарске, културних и научних радника као и потенцијалних партнера у реализацију пројеката.

У периоду од јануара до децембра 2024. године у Библиотеци „Детко Петров“ су реализовани следећи културни програми:

18. јануар 2024. - Додела награда на ликовном и литерарном конкурсу „Новогодишња прича“ Крајем 2023. године Библиотека је расписала ликовно – литерарни новогодишњи конкурс на тему „Новогодишња прича“ за ученике основних школа на којем је стигао велики број радова. По решењу жирија организована је изложба радова и додела награда. Изложбу је посетило велики број ученика и грађана.

Резултати конкурса:

Литерарни радови:

Млађи узраст – поезија:

1. место – Новогодишња прича, Мила Димитров IV, ОШ „Христо Ботев“, Димитровград
2. место – Новогодишња прича, Давид Митровић II, ОШ „Вук Караџић“, Прилужје
3. место – Новогодишња прича, Дарија Величковић II, ОШ „Ђура Јакшић“, Јелашница, одељење у Просеку

Похвале:

Новогодишња прича, Коста Стаменковић IV, ОШ „Бранко Радичевић“, Врање

Новогодишња прича, Јован Антић IV, ОШ „Душан Радовић“, Ниш

Млађи узраст – проза:

1. место – Новогодишња прича, Огњен Перић II, ОШ „Ђура Јакшић“ Јелашница, одељење у Просеку
2. место – Новогодишња прича, Лорена Андрејев II, ОШ „Христо Ботев“, Димитровград
3. место – Новогодишња прича, Сара Петровић III, ОШ „Дубрава“, Књажевац

Извештај о раду Народне библиотеке „Детко Петров“ за 2024. годину

Похвале:

Новогодишња прича, Николина Леонтијевић III, ОШ „Милан Муњас“, УБ
Приказка за един спомен, Николија Величков III, ОУ „Христо Ботев“, Димитровград
Старији узраст – поезија:

1. место – Новогодишња прича, Матеја Бојић VIII, ОШ „Мића Станојловић“,

Коцељева

2. место – Божићна бајка, Дуња Николић VI, ОШ „Дубрава“, Књажевац

3. место – Новогодишња прича, Ђурђина Николов V, ОШ „Христо Ботев“,

Димитровград

Похвале:

Новогодишња прича, Ева Анастасовска VI, ОУ „Кирил Пејчиновић“, Скопље, Р.С.

Македонија

Децембарска успомена, Мина Видојковић V, ОШ „Дубрава“ Књажевац

Старији узраст – проза:

1. место – Новогодишња прича једног пса, Јована Глицић VIII, ОШ „Стефан

Немања“, Ниш

2. место – Пепељугин чаробни дочек Нове године, Лена Давидовић VII, ОШ „Жарко

Зрењанин“, Кикинда

3. место - Новогодишња приказка - Магијата на коледната елха, Максим Рангелов V,

ОУ „Христо Ботев“, Димитровград

Похвале:

Новогодишња прича, Ања Сендијар VIII, ОШ „Моша Пијаде“, Бачко Ново Село

Новогодишња ноћ, Ања Радић VII, ОШ „Милош Црњански“, Жабаљ

Ликовни радови:

Млађи узраст:

1. место – Лилиен Тот II, ОШ „Ј. Ј. Змај“, Суботица

2. место – Анђела Грекса II, ОШ „Ђура Јакшић“, Јелашница, одељење у Просеку

2. место – Лена Георгијев I, ОШ „Христо Ботев“, Димитровград

3. место – Андреј Јовановић IV ОШ „Јастребачки партизани“, Меровина

3. место - Ана Крсмановић IV ОШ „Вељко Чубриловић“, Прибој, Република Српска

3. место - Хана Латовић IV, ОШ „Вук Караџић“, Сурчин

Похвале:

Енике Хорварт II, ОШ „Ј. Ј. Змај“, Суботица

Лана Богдановић IV, ОШ „Милић Ракић Мирко“, Прокупље, ИО Доње Кординце

Сара Лончаревић I, Ликовна радионица „Ем Арт“, Суботица

Андреа Исић IV, ОШ „Христо Ботев“, Димитровград

Симеон Ђорђевић II, ОШ „Ђура Јакшић“, Јелашница, одељење у Просеку

Маша Панчић II, ОШ „Љупче Шпанац“, Бела Паланка

Матија Миловановић I, Београд

Посебна похвала:

Катарина Христов IV, ОШ „Христо Ботев“, Димитровград

Старији узраст:

1. место – Андрија Ђорђевић V, ОШ „Вук Караџић“, Књажевац

2. место – Петра Чакањ VI, Ликовна радионица „Ем Арт“, Суботица

2. место – Огњен Петровић VI, ОШ „Вук Караџић“, Књажевац

Извештај о раду Народне библиотеке „Детко Петров“ за 2024. годину

3. место – Катарина Војнић VI, Ликовна радионица „Ем Арт“, Суботица
3. место - Вук Гаврић V, ОШ „Вељко Чубриловић“, Прибој, Република Српска
3. место - Маша Миловановић V, Београд

Похвале:

Софија Милијић 11 година, Ликовна радионица „Ем Арт“, Суботица
Милица Гигов V, ОШ „Христо Ботев“, Димитровград
Ева Анастасовска VI, ОУ „Кирил Пејчиновић“, Скопље, Р. Северна Македонија
Алекса Милосављевић V, ОШ „Вук Караџић“, Књажевац
Нада Стојковић VIII, ОШ „Вук Караџић“, Књажевац
Саша Раденковић VI, ОШ „Вук Караџић“, Књажевац
Хелена Тончић V, ОШ „Вук Караџић“, Књажевац

Народна библиотека „Детко Петров“ додељује и посебне захвалице менторима за учешће, ангажовање и бројност достављених радова:

- Тањици Видојковић Копривица, ОШ „Вук Караџић“, Књажевац
- Емилији Грубанов Мартинек, Ликовна радионица „Ем Арт“, Суботица
- Славици Ћирић, ОШ „Љупче Шпанац“, Бела Паланка
- Драгани Савић, ОШ „Ђура Јакшић“ Јелашница, одељење у Просеку
- Наташи Методијев ОШ „Христо Ботев“, Димитровград
- Данијели Јеленковић, Александри Недељковић, Мирјани Ристић из ОШ „Дубрава“, Књажевац

- Весни Латиновић, ОШ „Вељко Чубриловић“, Прибој, Република Српска
- Милиц Стојановић, ОШ „Радоје Домановић“, Врање

09. фебруар 2024. – Учешће у промоцији календара новорођених беба у 2023. години у кампањи „Да нас буде више“ – Народна библиотека је и извештајне године подржала кампању „Да нас буде више“ Патронажне службе при Дому здравља у Димитровграду и узела учешће у организацији промоције календара новорођених беба у 2023. години.

26. фебруар 2024. – Радионица са ученицима четвртог разреда Основне школе „Христо Ботев“ поводом Дана матерњег језика - Народну библиотеку „Детко Петров“ посетили су ученици четвртог разреда основне школе „Христо Ботев“ поводом Дана матерњег језика. За њих је организована радионица, где су деца вежбала и играла се речима и словима на српском и на бугарском језику. Ученици су уз помоћ учитељице Србијанке Бранковић и својих бака и дека написали народне пословице на локалном говору, са циљем очувања традиције и културног наслеђа. Прочитали су неколико пословица и изрека, отпевали песму на бугарском језику и извели кратку приредбу.

28. фебруар 2024. - Округли сто на тему „Ми и култура“ - У организацији Народне библиотеке „Детко Петров“ у Едукативно-образовном центру у Димитровграду, одржан је округли сто на тему „Ми и култура“ са циљем да се анализира и унапреди културни садржај у граду. Учесници скупа су, поред организатора, били општински већник за омладину и спорт Бранислав Васов и већница за културу Сања. У радном делу састанка учествовали су и ученици основне школе и гимназије, као и представници ђачких парламената. Сви су се сложили да имамо заједничке циљеве и да можемо реализовати активности уз помоћ младих, како би били више укључени у културни живот заједнице.

Извештај о раду Народне библиотеке „Детко Петров“ за 2024. годину

6. март 2024. - Изложба рукотворина „Наше вредне руке“ - Поводом Дана жена - 8. марта, одржана је изложба ручних радова у просторијама Народне библиотеке. Организацију изложбе помогло је Удружење пензионера Димитровграда. Изложбу, која је привукла велики број посетилаца на самом отварању, као и за време трајања изложбе отворио је Драган Марков, руководилац Завичајне музејске збирке.

21. март 2024. – промоција стваралаштва књижевнице Весне Дедић – У просторијама Народне библиотеке „Детко Петров“, пред многобројном публиком представљено је стваралаштво познате новинарке и књижевнице Весне Дедић, ауторке 16 романа, који су међу најчитанијима у региону. Поред ауторке у улози модератора учествовала је и уредница културно-издавачке делатности у библиотеци Ивана Тасков.

28. март 2024. - Општинска смотра рецитатора у Народној библиотеци „Детко Петров“ - Овогодишња 55. општинска смотра рецитатора одржана је у Народној библиотеци „Детко Петров“ у Димитровграду. Чланови жирија били су: Наташа Методијев (наставница српског језика и књижевности), Александар Алексић (гумац Народног позоришта из Пирота) и Драгољуб Пејчев (гумац димитровградског позоришта). Сви учесници на такмичењу рецитатора распоређени су у три групе: млађи, средњи и старији узраст. По одлуци жирија за учешће на окружном такмичењу пласирали су се:

Најбољи рецитатори у млађем узрасту (од 1. до 4. разреда) су:

1. Даница Арсов – „Молба“ Елизабета Георгиев
2. Николај Георгиев – „Нећу да се женим“ Елизабета Георгиев
3. Лорена Андејев – „Моје распевано царство“ Елизабета Георгиев
4. Дуња Станковић – „Остарела песма“ Шимо Ешић
5. Николина Димитров – „Снови једне клинке“ Елизабета Георгиев

Најбољи рецитатори средњег узраста (од 5. до 8. разреда) су:

1. Иванина Петров – „Далечно плаване“ Иван Пејчев
2. Анђела Димитров – „Бег“ Елизабета Георгиев
3. Вељко Стојанов – „Труба“ Влада Стоиљковић
4. Елена Огњанов – „Обичним речима речено“ Биљана Станојевић
5. Вања Стоименов – „Девојчица са хиљаду снова“ Елизабета Георгиев

Најбољи рецитатори старијег узраста (ученици средње школе) су:

1. Уна Манчев – „А само сам те волела“ Елизабета Георгиев
2. Хелена Стојанов – „Моја си јесен“ Сања Д. Микић
3. Владана Алексов – „Париж“ Мина Стојанов

2. и 3. април 2024. - Обележавање Међународног дана књиге за децу и дружење са Властом Ценићем - Поводом Међународног дана књиге за децу, који се обележава 2. априла, на дан рођења Ханса Кристијана Андерсена, Библиотека је организовала више програма за своје најмлађе кориснике. Гост Народне библиотеке „Детко Петров“ био је писац Власта Ценић, који се дружио са ученицима ОШ „Христо Ботев“ у Димитровграду и ученицима који наставу похађају у издвојеном одељењу у Трнским Одоровцима.

Извештај о раду Народне библиотеке „Детко Петров“ за 2024. годину

Традиционално, уз занимљив програм, организован је упис ученика првог разреда основне школе у Библиотеку. Кроз креативну и занимљиву причу о важности књиге за свога од нас, водила их је уредница културно-јавне и издавачке делатности – Ивана Тасков.

6. април 2024.- Окружна смотрица рецитатора у Бабушници – Окружна смотрица рецитатора Пиротског округа одржана је у суботу, 6. априла, у Бабушници. На смотрици су учествовали рецитатори из Пирота, Бабушнице, Беле Паланке и Димитровграда, који су се такмичили у 3 категорије – млађи, средњи и старији узраст. Рецитаторе је оцењивао стручни жири у саставу: Милица Филић, глумица Народног позоришта у Нишу, Александар Јањушевић, дејчи писац из Крагујевца и Александар Крстић, глумац Народног позоришта у Нишу, и донео је следећу одлуку:

Најбољи рецитатори у млађем узрасту (од 1. до 4. разреда) су:

Прво место и пласман на 55. Републичку смотрицу рецитатора остварила је Василија Јањић из Пирота песмом „Баба Дара из Страгара“ Добрице Ерића
Друго место Андреј Дурмишевић (Бела Паланка) „Најгори тата у граду“ Недељко Попадић
Треће место Сара Поповић (Бела Паланка) „Заувек дете“ Тоде Николетић
Похвале: Ивана Ристић (Бабушница) „Радознало врапче“ Бранислав Црнчевић
Петар Димитријевић (Бабушница) „Мравић Мравенко“ Вера Цветановић

Најбољи рецитатори средњег узраста (од 5. до 8. разреда) су:

Прво место и пласман на 55. Републичку смотрицу рецитатора остварила је Елена Огњанов из Димитровграда песмом „Обичним речима речено“ Биљане Станојевић
Друго место Растко Ђорђевић (Пирот) „Најмушкија песма“ Мирослав Антић
Треће место Вељко Стојанов (Димитровград) „Труба“ Влада Стоиљковић
Похвале: Иванина Петров (Димитровград) „Далечно плаване“, Иван Пејчев
Матија Антић (Пирот) „Дечији законик“, Милован Данојлић

Најбољи рецитатори старијег узраста (ученици средње школе) су:

Прво место и пласман на 55. Републичку смотрицу рецитатора остварила је Доротеја Тошић из Пирота песмом „Не дирај ми мајку“ Јелене Миленковић
Друго место Кристина Гоцев (Пирот) „Неспоразум“ Елизабета Георгиев
Треће место Анастасија Бишковић (Бела Паланка) „Устанак свитаца“ Огњенка Лакићевић
Похвале: Хелена Јовановић (Пирот) „Понекад пожелим“ Биљана Станојевић
Хелена Стојанов (Димитровград) „Моја си јесен“ Сања Д. Микић

12. април 2024. Представљање зборника радова „Дългото незавърщане“ Донке Стојанове Николове поводом 120 година од рођења Златана Дудова – Поводом 120 година од рођења Златана Дудова представљен је зборник радова „Дългото незавърщане“, чији је аутор Донка Стојанова Николова, а који је објављен у издању Народне библиотеке „Детко Петров“. Поред ауторке, о књизи су говорили доц. др Александар Донев, професор НАТФИС-а, Иван Иванов, бивши директор Библиотеке, Петар Виденов, сарадник на зборнику и аутор документарног филма о Златану Дудову, као и Бранко Николов, уметник. Модератор програма била је Албена Милев.

Извештај о раду Народне библиотеке „Детко Петров“ за 2024. годину

16. април 2024. – Радионица са ученицима из ОШ „Братство“ из села Ракита и Пресека и ОШ „Христо Ботев“ (издвојено одељење у Трнским Одоровцима) - Народну библиотеку „Детко Петров“ посетили су ученици из издвојених одељења ОШ „Братство“ из села Ракита и Пресека, као и ученици ОШ „Христо Ботев“, који наставу похађају у издвојеном одељењу у Трнским Одоровцима. Ивана Тасков, уредница културно-јавне и издавачке делатности је одржала радионицу за ученике, а затим их упознала са Библиотеком и књижном фондом. Ученици су након тога посетили и Завичајну музејску збирку при Библиотеци.

18. април 2024. – Промоција стваралаштва Бранилава Јанковића у димитровградској библиотеци - У Народној библиотеци „Детко Петров“ промовисано је стваралаштво писца Бранислава Јанковића из Ниша. Познати новинар и књижевник у својим романима пише о митологији, историји, вери и бројним догађајима из прошлости. Његов роман *Сузе Светог Николе* од недавно је саставни део изборне литературе за средње школе. Модератор програма била је уредница издавачке делатности Ивана Тасков.

23. април 2024. - Пројекција документарног филма поводом јубилеја димитровградске библиотеке и предавање о здрављу у циљу превенције и заштите од малигних болести у Народној библиотеци „Детко Петров“ - Поводом Међународног дана књиге и ауторских права, у Народној библиотеци „Детко Петров“ представљен је документарни филм о прошлогодишњем јубилеју - 125 година димитровградске библиотеке и одржано предавање на тему здравља, превенције и заштите од малигних болести. Предавач је била докторка Вања Васов. Овај догађај је био хуманитарног карактера и сва прикупљена средства су, путем Фондације *Замисли живот*, донирана за помоћ оболелима од малигних болести.

18. мај 2024. – Републичка смотре рецитатора у Ваљеву – У организацији Народне библиотеке „Детко Петров“, Елена Огњанов, ученица шестог разреда ОШ „Христо Ботев“, учествовала је на је 55. Републичкој смотри рецитатора „Песнице рода мог“, која је у суботу, 18. маја, одржана у Ваљеву и освојила четврто место. Елена се представила песмом „Обичним речима речено“ Биљане Станојевић, коју је припремила са наставницом српског језика Светланом Стојанов.

31. мај 2024. године - Историјско-археолошко-етнографска секција је, у сарадњи са Народном библиотеком Детко Петров, реализовала наставу у природи. Историјско - археолошко - етнографска секција је, у сарадњи са Народном библиотеком Детко Петров, реализовала наставу у природи. Том приликом ученици са својим наставницима посетили манастире и цркве, смештене у југозападном делу општине. Указано им је на важност очувања ових споменика као дела наше историје, традиције и културе.

6. јун 2024. - Документарно филмско вече „Кино-Еко“ - У Народној библиотеци „Детко Петров“ је у организацији Дома културе „Студентски град“ из Новог Београда, Удружења „Емблема“ и интернет портала ФАР уз суорганизацију Народне библиотеке „Детко Петров“, одржано документарно филмско вече „Кино-Еко“. Приказани су кратки

Извештај о раду Народне библиотеке „Детко Петров“ за 2024. годину

документарни филмови настали у оквиру студентске радионице еколошког и антрополошког филма КИНО-ЕКО у периоду од 2021. до 2023. године. У фокусу су били филмови снимљени на територијама Димитровграда и Пирота, као и на Старој планини у току 2021. године. Гости су били ментори радионице Милан Милосављевић, уредник Академског филмског центра (АФЦ) при Дому културе „Студентски град“ и сниматељ АФЦ-а Душко Станивук.

26. јун 2024. - Представяне на новата книга „Любимият полк“ на известната журналистка и писателка Зденка Тодорова в Народната библиотека „Детко Петров“ - Пред многобройната публика в димитровградската библиотека бе представена нова книга „Любимият полк“ на известната журналистка и писателка од Димитровград, Зденка Тодорова. Книгата е предствена по повод 120 год. от създаването на 25. Драгомански полк. Основното което е важно и е написано в книгата, е богатата културна история за този Драгомански полк, историята на Цариброд и за военните, които са създали този полк. В книгата освен културната история, съществуват и много исторически факти за известни личности свързани за Цариброд. Хората от Цариброд трябва да оставят нещо за нашите поколения, което трябва да бъде съхранено, запазено и документирано, за да не се забрави. На промоцията освен авторката участие взе и и.д. директор на Центара за култура Албена Милев, която беше в ролята на модератор. Няколко интересни откъса от книгата чете димитровградската актриса Соня Станулов.

27. јун 2024. - Представяне на сборникът „Дългото незавръщане“ издаден от Народна библиотека „Детко Петров“ в кино „Одеон“, в София - В кино „Одеон“, в София бе представен сборникът „Дългото незавръщане“ от съставителката Донка Стоянова Николова, издаден от Народна библиотека „Детко Петров“. По подробно за книгата говореха самата авторка и доц. д-р Александър Донеv. За книгата още говореха и Слободан Алексич, журналист от Белград, по потекло от Цариброд, Ратко Ставров, преподавател по сръбски език и литература от Цариброд, Петър Караджилев, доктор на изкусоведските науки от София, а водещ на програмата бе Албена Милев, и.д. директор на Центъра за култура Цариброд. И.д. директор на Народна библиотека „Детко Петров“ Ивана Тасков приветства присъстващите и запозна ги с издателската дейност на библиотека и ролята на институцията в културата на Цариброд. След това бе излъчен най-извесният филм от режисьора Златан Дудов „Kuhle Wampe“.

25. – 31. јул 2024. „Библиолето“ - У Народној библиотеци „Детко Петров“ и овог лета су у периоду од 25. до 31. јула организоване летње креативне ликовно-литерарне радионице под називом „Библиолето“. На радионицама је учествовало преко 50 дечака и девојчица узраста од 7 до 14 година. Било је учесника не само из Димитровграда већ и из Београда, Ниша, Софије, али и других земаља попут Р. Бугарске, Аустрије, Немачке и Канаде. Деца су вредно радила све време и показала своју креативност. Том приликом, гостовала нам је песникиња и наставница српског језика и књижевности Вера Цветановић из Бабушнице, која је поред радионице, деца прочитала и неколико песама из свог богатог стваралаштва. Деца су имала прилику да током радионица путем своје маште покушају да нацртају карикатуру уз помоћ ауторке Маје Гаков. Она им је објаснила шта је карикатура и упутила их у начин израде исте. Деца су имала прилику да прате и библиотечки биоскоп и упознају се са још једном врстом уметности – филмом. Последњи дан летњих радионица у

Извештај о раду Народне библиотеке „Детко Петров“ за 2024. годину

библиотеци био је најзанимљивији. У издању димитровградске библиотеке изашла је нова дечија књига под називом *Avanture Axs i Mixs*. Аутори ове занимљиве књиге су Александар Вецков и Мина Павловић. Тим поводом организована је промоција њихове књиге. Модератор промоције била је в. д. директорица Ивана Тасков. Сви учесници радионице добили су књигу и захвалницу за учешће, а својим другарима ауторима књиге, направили су честитке у знак захвалности.

1. август 2024. – Промоција књиге Ане Тодоровић Радетић - Промоција збирке песама „Када сам била птица“ Ане Тодоровић Радетић у организацији Библиотеке одржана је пред бројном публиком у Холу Центра за културу. Програм је водила Елизабета Георгиев, а стихове из збирке читале су: ауторка збирке Ана Тодоровић Радетић, Светлана Стојанов, Драгана Пешаковић и Хелена Стојанов, која је поред тога, у пратњи Андреја Иванова на гитари, отпевала и неколико песама.

12. август 2024. – Омладински фестивал – Клубови, настали у оквиру пројекта YOUTHPartNET, а у организацији Народне библиотеке „Детко Петров“ и Општине Димитровград обележили су Међународни дан младих Омладинским фестивалом у Димитровграду. Димитровград су том приликом посетили омладинци и ментори клубова из Костенеца и Моминог Прохода, као и званична делегација општине Костенец. Млади се са обе стране границе били су презадовољни организованим сусретом, којим је настављена сарадња и партнерство, настало у оквиру реализације пројекта у току 2023. године.

21. август 2024. - Монографија за село Моинци на Цветко Иванов в Народната библиотека „Детко Петров“ - Пред многобројната публика в в Народната библиотека „Детко Петров“ бе представена нова поредна монографија на извесния царибродски краевед Цветко Иванов за село Моинци. Това е негова прва монографија за селата в Забърдието. Според думите на Ненад Стефанов, професор по история в Университета в Берлин, Цветко прави много добри исторически описания за хората които са живяли по това време в селото. На промоцията на монографията освен автора участва и Ненад Стефанов, професор по история в Университета в Берлин, който е и рецензент на книгата. Модератор на промоцията беше и. д. директор Ивана Тасков.

26. септембар 2024. - Промоција збирке поезије и прозе Ратка Ставрова у димитровградској библиотеци - У Народној библиотеци „Детко Петров“ промовисано је стваралаштво професора српског језика и књижевности Ратка Ставрова. Представљена је збирка прича „Мјесто за нас“ и збирка поезије „Питам се гдје је...“ у издању димитровградске библиотеке. На промоцији су поред аутора у улози модератора учествовале в. д. директорице Ивана Тасков и Драгана Пешаковић.

7. – 11. октобар 2024. – Обележавање Дечје недеље – Извештајне године Дечија недеља је обележена под слоганом „Ја сам дете имам план, толеранција и љубав за сваки дан“. Тим поводом Народна библиотека „Детко Петров“ је припремила низ активности са циљем да деца науче шта је толеранција, да поштују једни друге и да се друже. Вршилац дужности директорице Народне библиотеке „Детко Петров“ Ивана Тасков и Драгана Пешаковић, посетиле су у понедељак прваке и поклонили им књигу „Петсонове и Финдусове мозгалице – слова и речи“ - дечији приручник помоћу којег могу лакше да

Извештај о раду Народне библиотеке „Детко Петров“ за 2024. годину

савладају азбуку. Затим су посетиле децу у селу Трнски Одоровци и одржале радионицу на наведену тему. Наредног дана, посетиле су сва три објекта Предшколске устнове „8. септембар“ и дружиле се са малишанима. У четвртак је у просторијама основне школе „Христо Ботев“ одржана промоција дечије књиге *Dnevnik Aks i Mix*, аутора Александра Вецкова и Мине Павловић.

Последњег дана овогодишње дечије недеље у организацији Библиотеке, ученици од првог до четвртог разреда имали су прилику да се друже са дечијим писцем Душком Домановићем из Краљева. Он је деци на занимљив и интерактиван начин представио своје стваралаштво, откривајући им моћ и лепоту писане речи.

5. новембар 2024. - Обележавање Вукове недеље - Традиционално сваке године Народна библиотека „Детко Петров“ заједно са Завичајном музејском збирком поводом Вукове недеље, организује изложбу ручних радова наших суграђана. Овог пута Димитровграђанима су се представили чланови удружења „Балкан Архитрав“ са изложбом ручних радова под називом „Из бакине шкриње“. Поред ручних радова Милке Зарков и Силване Апостоловић, били су изложени и предмети (макете), које је од дрвета направио Слободан Апостоловић из Пирота. Изложбу су након отварања посетили и ученици нижих разреда основне школе.

9. децембар 2024. - Манифестација „Ноћ библиотека“ - На иницијативу Министарства културе Републике Србије, а у циљу промовисања књиге, читања и библиотека, ове године по први пут је организована манифестација „Ноћ библиотека“ у организацији Народне библиотеке Србије. Тема манифестације је „У загрљају песништва“. Манифестацију је подржала и Народна библиотека „Детко Петров“. Тим поводом, в. д. директорице Библиотеке Ивана Тасков и Драгана Пешаковић, уредница културно-јавне и издавачке делатности, су са ученицима петог и шестог разреда основне школе, разговарале о стваралаштву песника Бранка Радичевића и Стјепана Митрова Љубише. Ученици су читали дела поменутих писаца и новостечено знање проверили уз занимљив квиз.

16. децембар 2024. - Представљане на книгата „Моят скучен дневник“ на Ивелина Котларова - В рамките на сьтрудничеството между Общините Цариброд и Костенец в Народната библиотека „Детко Петров“ бе представена книгата „Моят скучен дневник“ на Ивелина Котларова от Костенец. На промоцията на книгата присъстваха учениците и преподавателите от Гимазията „Св. Св. Кирил и Методий.“ Модератор на срещата бе Николай Петров, пратеник от Министерството на обаразованието и науката.

20. децембар 2024. - Промоција две књиге за децу Наташе Панић - У организацији Библиотеке Наташа Панић представила је у Основној школи „Христо Ботев“ ученицима трећег и четвртог разреда две дечије књиге. У питању је бајка који носи назив „Кључ доброте“ и „Судбина одбеглог мачка“ – роман за децу и младе. На тај начин је још једном указано деци на важност читања и „конзумирања“ књиге од најранијег узраста.

26. децембар 2024. - Промоција дечије књиге „Ризница прича“ у Народној библиотеци „Детко Петров“ - У препуном холу Народне библиотеке „Детко Петров“ група малишана Предшколске устнове „08. септембар“ представила је своју књигу

Извештај о раду Народне библиотеке „Детко Петров“ за 2024. годину

„Ризница прича“, заједно са својим васпитачицама - Маријаном Митов и Нелом Манчев. Оне су путем презентације, представиле књигу присутнима. Током рада на овој књизи, деца су се дружила са библиотекарима уз помоћ којих су научила где и како настаје књига, како се штампа, и колико је важно да се чита и чува књига.

5. Издавачка делатност

У извештајној години Библиотека стоји иза 3 нова наслова на бугарском и на српском језику.

Сходно интерном Правилнику о издавачкој делатности Народне библиотеке „Детко Петров“ прави се план издавачких пројеката, који током године може и да се промени. Организација и реализација издавачких пројеката је обиман и озбиљан посао који захтева значајно ангажовање стручних радника, почев од сређивања рукописа, лектуре, коректуре, припреме за штампу, уређивачких послова, контаката са штампарима, до каталогизације, промоције и презентације објављене публикације.

Списак објављених књига током 2024. године:

1. „Новогодишња прича“, збирка ликовних и литерарних радова са конкурса *Новогодишња прича*;
2. „Дневник Акс и Микс“ – Мина Павловић и Александар Вецков;
3. „Оброчните крстове, културово знамение“ (друго допуњено издање) – Сретен Игњ;

Крајем 2024. године припремљене су и књиге „Касапин из Устаничке улице“ Алена Рањелова и „Не се знае знае ли се“ Момчила Андрејевића, одрађена је и каталогизација за њих, а излазак из штампе се очекује почетком године. Припремљена је и књига Цветанке Андрејев, обиман рукопис, који је захтевао и консултацију стручњака за дату област, те се и њено објављивање очекује почетком године.

6. Завичајна музејска збирка

Током 2024. године Завичајна музејска збирка имала је следеће активности :

- стандардне музејске активности,
- сређивање документације,
- обележавање важнијих догађаја и активности,
- набавка нових музејских предмета и стручне литературе.

Током године настављена је делатност Завичајне музејске збирке са: истраживањем и прикупљањем материјала са археолошких налазишта (ископавање, рекогносцирања и случајних налаза); прикупљање етнографских предмета, записивање усменог културног блага и обичаја овог краја; прикупљање историјске документације и фотографије; евидентирање, обрада и проучавање прикупљеног материјала, сигнирање и упис у инвентарну књигу и инвентарне картоне.

Фонд ЗМЗ у 2024. години обогаћен је за 3 нова предмета из етнографије и 10 старих фотографија, који су описани, скенирани и смештени у музејском депоу.

Извештај о раду Народне библиотеке „Детко Петров“ за 2024. годину

	Свега	Пр иро дњ ачк е	Исто ријс ке	Ку лту рно ист ори јск е	Архело шке	Нумизм атика	Етногра фске	Уме тни чке	П У	Нау ч.и техн ика	остале	Неиве нгари сани предм ети
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
укупно	2697	21	78		286	235	483	23		10	775	784
изложе но	806	21	56		206	12	415			10	86	
неизло жено	1891		22		80	223	68	23			689	784

6.1. Изложбе

Поводом Дана жена - 8.марта, одржана је изложба народних рукотворина у просторијама Народне библиотеке. Организацију изложбе помогло је Удружење пензионера Димитровграда. Изложба је привукла велики број посетиоца на самом отварању, као и за време трајања изложбе.

У Центру за културу одржана је изложба Националног Археолошког института са музејем из Софије поставком „Тракийски војни“.

За потребе локалне самоуправе урађен је текст о историјату Димитровграда у XX веку са документима и пратећим фотографијама.

И ове године поводом Вукове недеље одржана је изложба предмета од дрвета (макете) и народних рукотворина. Помоћ у организацији изложбе помогли су Милка Зарков, Силвана и Слободан Апостоловић из Пирота.

У галерији “Методи Мета Петров” одржана је постер-изложба поводом 130 година од оснивања Археолошког музеја из Софије, Република Бугарска.

Ове године није реализована манифестација Ноћ музеја.

6.2. Презентација културног блага

У презентацији културног наслеђа овога краја Завичајна музејска збирка се укључила у савремена токове презентовањем преко интернета и своје активности презентује преко фејсбук странице.

Сардња са другим установама културе: Музеј „Понишавља“ из Пирота, Завод за заштиту споменика културе из Ниша, Народни музеј из Ниша, Археолошки институт из Београда, Центар за археолошка истраживања Филозофског факултета из Београда, Републички завод за заштиту споменика културе из Београда, Југословенски музеј из Београда, Археолошки и Етнографски институт и музеј из Софије.

Настављен је рад Археолошко-етнографске секција са ученицима Гимназије. Ова секција постоји већ 27 година и путем различитих презентација о нашим културним добрима упознаје младе генерације са нашим наслеђем и традицијом. Сваке године се повећава број заинтересованих ученика, тако да је ове године број ученика чак 65.

Извештај о раду Народне библиотеке „Детко Петров“ за 2024. годину

Добра је била сарадња са РТ Цариброд и Интернет порталом ФАР, који су пропратили све наше активности.

6.3. Посете

Стална музејска поставка је током 2024. године имала више појединачних посета из земље и иностранства, људи пореклом из овог краја и странаца. Организоване су и групне посете, као што су посете полазника предшколске установе и ученика основне школе из Димитровграда, али и групе ученика из иностранства - Републике Северне Македоније и Републике Бугарске, као и учесника Ликовне колоније „Погановски манастир 2024“. Завичајну музејску збирку посетило је укупно 425 посетилаца.

6.4. Музејска библиотека

НАИМ-БАН из Софије поклонио је библиотеци Завичајне музејске збирке 20 књига и каталога из области археологије. Овај вредан поклон добијен је на иницијативу археолога Снежане Горјанов, представнице и чланице овог института. Ова библиотека сада има укупно 715 наслова. Током године настављено је са израдом Библиографије часописа у електронској форми.

7. Кадрови, организација и едукација запослених

Током 2024. године дошло је до кадровских промена у Установи. Албена Милев, директорка Библиотеке је априла прешла на рад у Центар за културу, а на њено место, за в. д. директорице именована је Ивана Тасков, мастер филолог српског језика и књижевности. Због теже повреде радне обавезе, јула месеца раскинут је уговор о раду са вишим књижничарем Методијем Каменовим. Дипломирани библиотекар саветник је од априла месеца до краја извештајне године користила неплаћено одсуство. Дипломирана библиотекарка Драгана Пешаковић се после коришћења породилског одсуства средином августа вратила на рад.

Са едукацијом кадрова наставили смо и током извештајне 2024. године, са циљем додатног образовања и стицања нових вештина за унапређења квалитета рада. Запослени су присуствовали на два семинара у организацији матичне Народне библиотеке Пирот.

У оквиру сталног стручног усавршавања из области библиотечко-информационе делатности запослени су присуствовали акредитованом семинару за библиотекаре Пиротског округа на тему „Библиотеке, модерни центри заједница“. Предавачи су биле Бојана Маринчић из Народне библиотеке у Ужицу и Јелена Вучинић из Народне библиотеке Србије.

Запослени су присуствовали и акредитованом семинару на тему „Вештачка интелигенција и библиотечко-информациона делатност: иновативни алати за разноврсну примену у дигиталној ери – тренутно стање и перспективе“ у Народној библиотеци у Пироту. Предавач на семинару је била Дејана Каваја Станишић, дипломирани библиотекар саветник Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“.

Извештај о раду Народне библиотеке „Детко Петров“ за 2024. годину

Једна запослена на месту в. д. директорице Библиотеке, положила је стручни испит за библиотекара и стекла звање дипломирани библиотекар, те су сви библиотечки радници са положеним стручним испитом.

Током извештајне године, дипл. археолог ЗМЗ Драган Марков је у више наврата ишао на консултације са колегама из Музеја Понишавља из Пирота.

Током целе године библиотекарски су се укључивали и пратили вебинаре у организацији Библиотекарског друштва Србије.

8. Презентација активности Библиотеке - Facebook профил, интернет презентација, медији

Све активности и програми које је установа реализовала током 2024. године представљене су на Фејсбук профилу и интернет презентацији Библиотеке. Друштвена мрежа Фејсбук показала се веома функционалном и корисном за промоцију рада Установе, па је писање објава за Фејсбук страницу (<https://www.facebook.com/detko.petrov>) и информација на интернет презентацију (<http://bibliotekadimitrovgrad.rs>) задужење библиотекарке Драгане Пешаковић.

У периоду од јануара до краја године на Фејсбуку је постављене близу 90 објава, а на интернет презентацији Библиотеке 24 обавештења.

Поред интерне презентације, све активности Библиотеке, кроз вести, прилоге, репортаже, текстове и наменске емисије, редовно прате и локални медији – Телевизија Цариброд, Интернет портал „Фар“ и лист „Ново Братство“.

Посебно интересовање за рад Библиотеке исказала је Телевизија Пирот, која је снимала емисију о самој Установи и завичајним писцима и њиховом стваралаштву у склопу серијала „Димитровградске разгледнице“, који је финансиран од стране Општине Димитровград. Поред тога, припратила је бројне активности у организацији Библиотеке.

Телевизија Зона плус из Ниша снимала је емисију „С тях се гордеем“ о Библиотеци и Завичајној музејској збирци при Установи.

Портал *Тилим* је такође у оквиру пројекта „Понос мог града“, објавио текст о лику и делу Детка Петрова, те и о самој установи, која носи назив по једном од најзначајнијих књижевника са ових простора.

Национална телевизија РТС је у емисији *Ово је Србија*, где је представљена општина Димитровград, представила и Библиотеку, као установу културе у локалној заједници, уз осврт на њену издавачку делатност.

9. Инвестиције

Током целе године радило се на одржавању и унапређењу квалитета рада кроз редовно одржавање и сервисирање опреме и имовине библиотеке.

Према налогу Историјског архива из Пирота, у Библиотеци је адаптацијом једне просторије направљена засебна просторија за архивски материјал, те је на тај начин издвојен архивски део од дела са музејским експонатима.

Ове године купљено је озвучење за летњу сцену Библиотеке, стављени су комарници на прозорима и купљен је један рачунар за позајмно одељење. Како Библиотека није била климатизована, према препоруци Снежане Алексов, лица задуженог за безбедност на раду, а због великих летњих врућина, купљена су и 4 клима-уређаја за најфреквентније

Извештај о раду Народне библиотеке „Детко Петров“ за 2024. годину

просторије у Установи. Такође, купљене су и полице за књиге, које се налазе у *Соби Детка Петрова*.

Пред почетак грејне сезоне, саниран је квар на котлу за грејање, и замењени су грејачи на истом.

10. Сарадња са другим институцијама

Народна библиотека „Детко Петров“ годинама уназад негује квалитетну сарадњу са свим институцијама у граду. Имајући у виду посао који ова институција обавља, најинтензивнија је сарадња са Центром за културу, али је Библиотека позната и по дугогодишњој сарадњи са свим образовним установама у граду (Предшколском установом „8. септембар“, Основном школом „Христо Ботев“, Гимназијом „Св. Ћирило и Методије“, као и Средњом стручном школом из Пирота), као и ОШ „Братство“, која се налази у селу Звонци.

Поред институција на локалу, Библиотека има традиционално добру сарадњу и са другим институцијама у округу, међу којима су: матична библиотека Пирот, Народна библиотека Бабушница и Народна библиотека „Вук Караџић“ из Беле Паланке. Треба нагласити и сарадњу са Националном библиотеком „Свети Кирило и Методије“ из Софије, музејем „Понишавља“ из Пирота као и другим библиотекама и музејима у земљи и Републици Бугарској.

Што се медија тиче, треба нагласити да Библиотека има веома добру сарадњу са медијима на локалу – РТВ Цариброд и Интернет порталом „Фар“, који редовно прате све наше активности и бројним прилозима популаришу библиотечку и музејску делатност. Активности Библиотеке, поред наведених медија, редовно прати и извештава лис „Ново Братство“.

ЈП „Комуналац“ из Димитровграда још је једна од институција са којом негујемо традиционално квалитетну сарадњу. Из овог предузећа нам по потреби пружају услуге домара и механизације и учествују у организацији и реализацији службених путовања за све запослене у Установи. На тај начин дају свој допринос на унапређењу културе у друштвеној заједници.

Библиотека сарађује и са невладиним организацијама из целе Србије, који кроз реализацију својих пројеката промовишу рад Библиотеке.

Интензивну сарадњу имамо са Патронажном службом при Дому здравља у Димитровграду, фондацијом „Замисли живот“ и удружењима „Хармонија“ и „Балкан Архитрав“ Димитровград.

11. Финансијски извештај народне библиотеке „Детко Петров“ Димитровград за 2024. годину

Финансијски извештај 2024 Народна библиотека

Број позиције	Ек.класа	Опис	ПЛАН 2024 (средства из буџета)	Први ребаланс (средства из буџета)	Други ребаланс	Извршење 31.12.2024	Проценат извршења
11/0	4111	Плате, додаци и накнаде запослених	9066000,00	9066000,00	7300000,00	7274213,71	99,65
22/0	4121	Доприноси за пензијско и инвалидско осигурање	908000,00	908000,00	740000,00	690526,23	93,31
22/0	4122	Доприноси за здравство	470000,00	470000,00	370000,00	355621,03	96,11
33/0	4141	Исплата накнада за време одсуствовања с посла	20000,00	20000,00	20000,00	0,00	0,00
53/0	4144	Помоћ у лечењу запосленог или друге помоћи	80000,00	80000,00	168000,00	166666,68	99,21
54/0	4151	Накнада трошкова за запослене	300000,00	300000,00	150000,00	137099,77	91,40
55/0	4161	Награде запосленима и остали посебни расходи	6000,00	56000,00	230000,00	199374,06	86,68
56/0	4211	Трошкови платног промета и банкарских услуга	60000,00	60000,00	40000,00	22142,44	55,36
56/0	4212	Енергетске услуге	1200000,00	1200000,00	1196000,00	850686,83	71,13
56/0	4213	Комуналне услуге	650000,00	742000,00	746000,00	744515,44	99,80
56/0	4214	Услуге комуникација	170000,00	170000,00	170000,00	151018,02	88,83
56/0	4215	Трошкови осигурања	110000,00	110000,00	110000,00	95171,45	86,52
57/0	4221	Трошкови службених путовања у земљи	250000,00	250000,00	180000,00	146462,49	81,37
58/0	4231	Административне услуге	20000,00	20000,00	20000,00	4650,00	23,25
58/0	4232	Компјутерске услуге	110000,00	110000,00	110000,00	107550,00	97,77
58/0	4233	Услуге образовања и усавршавања запослених	150000,00	150000,00	250000,00	97180,00	38,87

4261	Административни материјал	10000,00	10000,00	10000,00	10000,00	9995,00	99,95
4236	Угоститељске услуге	17000,00	17000,00	17000,00	17000,00	17000,00	100,00
4234	Усл.информисања	40000,00	40000,00	40000,00	40000,00	40000,00	100,00
	Youth part net						
4235	Стручне услуге (youth part net)		800000,00	800000,00	800000,00	800000,00	100,00
	Укупно :	17.678.000,00	18.620.000,00	16.935.000,00	15657572,45		

в.д.директор:

У Димитровграду: 30.12.2024

в.д.директора Ивана Тасков

Иван Тасков

